

WDH Breda eo
22 september 2014
Psychose

Tom van Mierlo, psychiater
Marieta Verhoeven, SPV
Cécile van Glabbeek, SPV

- Oorzaak schizofrenie onbekend
- Matige resultaten behandeling
- Behandelingen passend bij de verschillende stadia van de ziekte
- Prodromale periode 1 tot 5 jaar
- Vroegtijdige succesvolle behandeling verbetert de prognose
- Reductie traumatisering
- Vroegtijdige herkenning verkleint de onbehandelde duur van psychose (DUP). Met als gevolg een betere prognose!

Voorkomen is beter dan genezen!

Drie subgroepen:

- **Milde positieve symptomen**

bv hallucinaties, waanideeën, gedesorganiseerde spraak.
Overschrijden door intensiteit en/of frequentie niet de
psychosegrens

- **Kortdurende, beperkt optredende psychotische symptomen (BLIPS**
'brief limited intermittent psychotic symptoms')

Psychose gaat binnen een week spontaan in remissie

- **Een genetisch risico**

schizotypische persoonlijkheidsstoornis of een eerstegraads
familielid met een DSM-IV diagnose in het psychosespectrum plus
achteruitgang in het functioneren het afgelopen jaar

Ervaringenlijst (PQ)

prodromal questionnaire

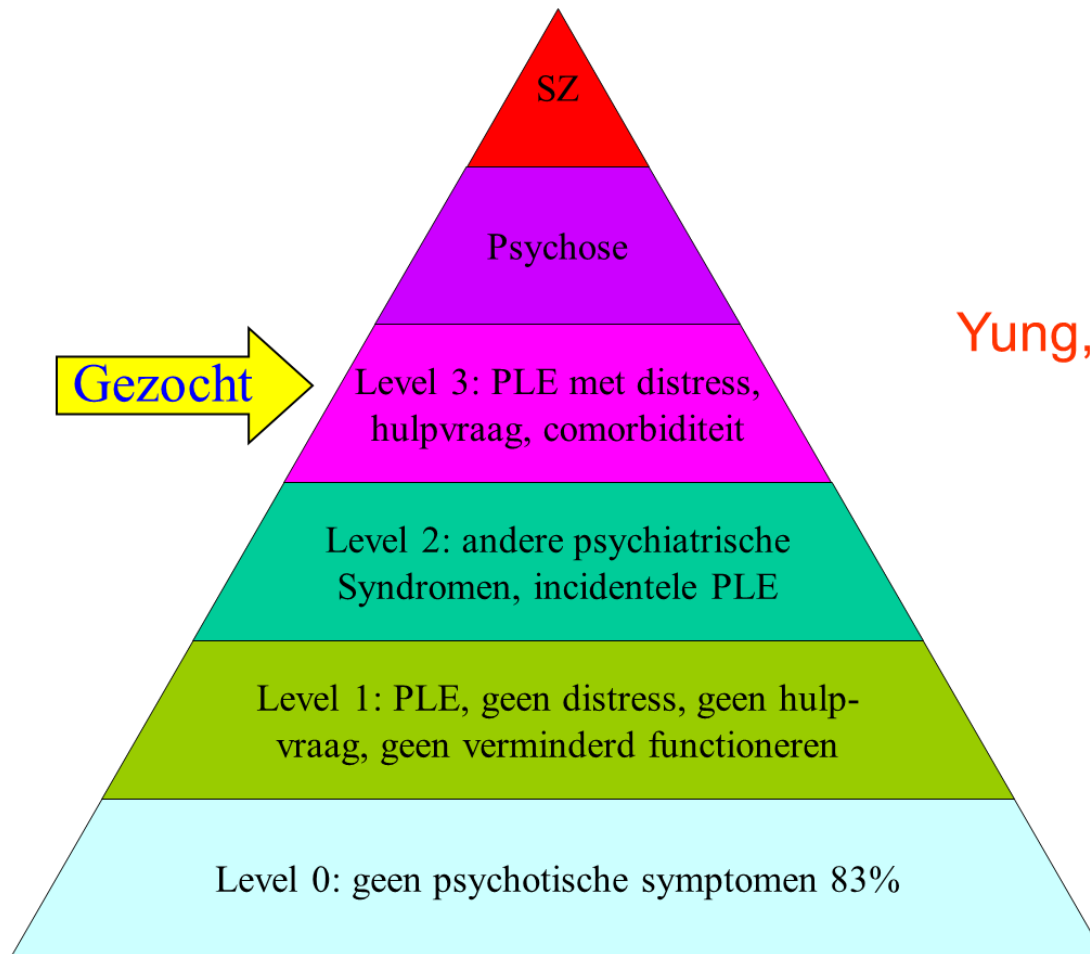
- 1 Ik voel me ongeïnteresseerd in de dingen die ik vroeger leuk vond.
- 2 Ik schijn vaak gebeurtenissen te beleven precies zoals die eerder gebeurd zijn (déjà vu).
- 3 Ik ruik of proef soms dingen die anderen niet kunnen ruiken of proeven.
- 4 Ik hoor vaak ongewone geluiden zoals gebonk, getik, gesis, geklap of gerinkel in mijn oren.
- 5 Ik haal wel eens door elkaar of ik iets dat ik heb meegemaakt echt was of fantasie.
- 6 Wanneer ik iemand aankijk, of mijzelf in de spiegel bekijk, heb ik het gezicht vlak voor mijn ogen zien veranderen.
- 7 Ik raak buitengewoon ongerust als ik mensen voor het eerst ontmoet.
- 8 Ik heb dingen gezien die andere mensen blijkbaar niet kunnen zien.
- 9 Mijn gedachten zijn soms zo sterk dat ik ze bijna kan horen.
- 10 Ik zie soms speciale betekenissen in advertenties, etalages of in de manier waarop dingen om mij heen zijn opgesteld.
- 11 Soms heb ik het gevoel gehad dat ik niet de baas was over mijn eigen ideeën of gedachten.
- 12 Soms voel ik me plotseling afgeleid door geluiden van veraf, die ik gewoonlijk niet bemerk.
- 13 Ik heb dingen gehoord die andere mensen niet horen zoals stemmen van fluisterende of pratende mensen.
- 14 Ik heb vaak het gevoel dat anderen mij kwaad willen doen.
- 15 Ik heb het gevoel gehad dat er één of andere persoon of kracht om mij heen is, ook al kon ik niemand zien.
- 16 Ik heb het gevoel dat sommige delen van mijn lichaam op één of ander manier veranderd zijn of dat delen van mijn lichaam anders werken dan voorheen.

Inclusie criteria

Closing in op 4 risico factoren:

- Jonge leeftijd (t/m 35 jaar)
- Hulpzoekend gedrag comorbide DSM stoornis
- Subklinisch psychotische symptomen
- Verminderd sociaal functioneren

Niveaus van psychotische klachten

Yung, 2006

Vroege detectie en preventie

Vroege detectie en
primaire preventieve
interventie (UHR)

Vroege interventie, gericht op
secundaire preventie (VIP)

Premorbide fase

Prodromale fase

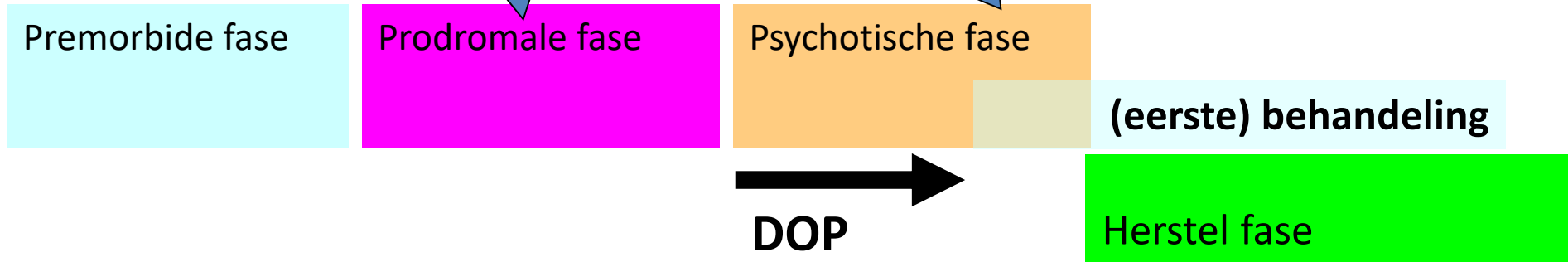
Psychotische fase

(eerste) behandeling

DOP

Herstel fase

POSITIEVE SYMPTOMEN

Hallucinaties

Wanen

Verschijnselen van desorganisatie

Hallucinaties: zintuiglijke waarnemingen zonder prikkel

- Gehoorshallucinaties: stemmen, geluiden horen
- Gezichtshallucinaties: dingen, beelden zien
- Reukhallucinaties: geuren ruiken

- Smaakhallucinaties: dingen proeven, een vreemde smaak in de mond hebben
- Tasthallucinaties: voelen dat er iets in het lichaam wordt bewerkt, meestal ingewanden

Wanen: overtuigingen die gebaseerd zijn op een onjuiste gevolgtrekking. Deze overtuigingen worden hardnekkig volgehouden, ondanks dat bewezen is dat ze niet kloppen. Je staat zelf in het middelpunt van de gedachte.

Verschijnselen van desorganisatie:

- Denken: bijv. voor anderen onnavolgbaar zijn in gesprekken
- Handelen: bijv. moeite hebben met de logische volgorde in doen en laten

Negatieve symptomen

- Terugtrekken uit sociale contacten
 - Verlies van interesse in werk of school
 - Gebrek aan lichaamsverzorging
 - Vermindering motivatie

- Weinig initiatief
- Geen energie hebben
 - Minder concentratie
- Vervlakking van gevoelens

DOP (duur van de onbehandelde psychose)

De duur van de DOP is de tijd die verstrekt tussen het begin van de psychose en de start van de eerste adequate behandeling

dop verkorten = prognose beter

VIP

Vroeg Interventie Psychose
Team

Overkoepelend en samenwerkend met
de regionale FACT teams

Doelgroep

- Cliënten met een (dreigende of doorgemaakte) eerste psychose
- Leeftijd 16 t/m 36 jaar
- Regio Breda of Tilburg

Disciplines

- Psychiater
- Psycholoog
- SPV-en (Sociaal Psychiatrisch Verpleegkundigen)
- Verpleegkundigen
- Trajectbegeleider IPS
- Secretaresse
- Manager

Bereikbaarheid VIP

Tijdens kantoortijden:

Adres: Spoorstraat 145
4811 BH Breda

Tel: 06-10095630

Email: VIPBreda@ggzbreburg.nl

Bereikbaarheid buiten kantoor tijden

Bereikbaarheidsdienst Fact/VIP

Regio Breda:

06-13284650

Ma t/m vrij 17.00-22.30u

Za-zon-feestdagen 9.00-12.00u

Praktische informatie

Aanmeldingen kunnen gestuurd worden naar:

- Fax:

Tilburg 088 - 01 615 99

Breda 088 - 01 650 99

- Postadres:

Tilburg Postbus 770, 5000 AT Tilburg

Breda Baronielaan 165, 4818 PG Breda

- Telefoonnummer:

Tilburg 088 - 01 619 00

Breda 088 - 01 650 80

Bijwerkingen antipsychotica

- EPS (extrapiramidale syndroom)
- Negatieve symptomen en depressie (AD?)
- Maligne neuroleptica syndroom (opname) (heel stijf en rigide en koorts)
- Metabool syndroom (BO, gluc, chol, RR) (levensverwachting -30 jaar!)
- Seksuele dysfunctie (50%)

Crisismedicatie

- Sedatie gewenst:
- Oraal: Dipiperon 40mg
- Kortwerkend: Temesta (ev IM 4mg/ml)
- Snel effect: Temesta + phenergan (ev IM 4mg/ml + 25mg/ml in 2 spuiten)
- Langwerkend: Tranxene (ev IM 50-100mg/ml)
- Bij intoxicatie en delier: opname
- Bij alcohol en drugs: benzo's (IM) vermijden ivm ademhalingsdepressie
- Slaap gewenst: loramet 2mg of dipiperon 40 mg
- Sedatie voor vervoer: zyprexa 10mg IM (tenzij dement)